

Clevelandska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 76.

CLEVELAND, OHIO. WEDNESDAY, JUNE, 28th, 1916.

LETO IX. — VOL. IX.

Najbolj pripraven čas za pri-dobitev državljanjskih papirjev

KRASEN USPEH SLOVENSKE VEČERNE SOLE ZA DRŽAVLJANE. OD LANSKE JESEN DO KONCA JUNIJA JE OBISKOVALO VEČERNO ŠOLO 680 SLOVENCEV.

Slovenska večerna šola za ameriško državljanstvo se zaključi v četrtek, 29. junija. S povodom se preneha tekem meseca julija in avgusta, za jesen bodojo pa učitelji sprevideli, ali je še potrebljena ali bo mesto prevzelo odgovornost, da podučuje osebe, ki "bi rade postale državljanji ameriške republike.

Septembra meseca 1915 se je začel V. tečaj te večerne šole. Od tedaj do konca junija leta je obiskalo to šolo 680 Slovencev, nekateri dosledno, vsak učilni večer, drugi kakor so jim nanesle prilike. Izo Slovencev bo dobro državljanjske papirje prihodnji teden na Common Pleas sodniji in na zvezni sodniji. To bo zopet velik dan za clevelandske ameriške Slovence, na katere je Amerika lahko ponosna. Noben drug narod v Clevelandu, najsibro tuji petkrat številnejši zastopan kot slovenski, se ne more ponati s toljim številom novih državljanov kot baš slovenski. To nam je v čast, da smo pripoznani pri Amerikancih, prikladi in druge kot zaveden narod, ki je odvrgel od sebe verege cesarstva, vezi cesarske nemoralne Avstrije, in sklenil postati član velike ameriške svobodne družine. Nič ni sramotejše v Ameriki, kot tukaj jesti ameriški kruh, pa se potegevati za avstrijske tirane. Slovenc, ki postane ameriški državljan, postane veliko bolj zaveden, pameten in razsoden. In veseli nas neizmerno, da je ogromna večina slovenskega Clevelandu ameriškega svobodnega duha, ki se je oprostila teme, ki prihaja iz Avstrije. Vsi, ki vložijo prošnjo do 7. julija bodisi na zvezinem sodišču na pošti ali na Common Pleas sodniji, bodojo lahko še volili. Hitite torej s prošnjami. Sodnije so odprte od 8. ure zutraj do 5. popoldne, ob sobotah pa do 12. opoldne. Slovenci naj bodo prvi, ki se zanimajo za ameriško državljanstvo, za državljanstvo svobode in osebega ponosa!

Iz Newarka, Ohio, nam poročajo prijatelji, da je tam zbruhnil štrajk livarjev in se opozarja rojake na to!

Detective Soukup in Bellies sta aretirala Nick Capito, ki je poneveril 11 čekov v soto \$147. Ujetnik je povedal policiji, da se pravilno zove George Alesko in da stanuje na 1011 E. 61st St.

\$400.000 zahteva ognje, gasni oddelek mesta, in načelnik Wallace se je izjavil, da ognjegasci ne morejo uspešno braniti Cleveland pred ognjem, če se jim ne dovoli korenitih izprememb in novih strojev nemudoma.

Petindvajset odstotkov clevelandskih mladih mož je nesposobnih za vojaško službo, se je izjavil zdravnik dr. Norton. Večina onih, ki so izvrzene trpi na slabem pogledu.

John Kolasinski, 15 let star, je šel pred naborno komisijo in se izjavil, da je 18 let star. Bil je sprejet. Popoldne pa je prisel oče, ki je sinka za lase potegnil in odpeljal domov. Da je pa nesreča še večja pa tožil sedaj vojaška oblast mladega Kolasinskoga, ker je po krievem priseget.

Mestna kopališča v Gordon in Edgewater parku se otvorijo v sredo danes, 28. junija.

Rusi so zasedli vso Bukovino. Nemški napadi vsi odbiti.

RUSI SO OSVOJILI VSO BUKOVINO. AVSTRIJSKA ARMADA SE NAHAJA V KARPATIH. NEMSKI NAPAD JE BIL ODBIT IN MNOGO PLENA ZAJETEGA.

London, 27. junija. Največja nih pušk. Sovražnikovi strelni bitki na sedajni ruski fronti se jarki so bili prenapolnjeni z vrški okoli Lutsk, kamor so Nemci poslali svoje čete, da definitivno ustavijo rusko napredovanje. Ključ k celemu položaju je mesto Kovel, in Nemci se gigantsko trudijo, da rešijo to mesto. Vse čete, katere le morejo kje pogrešati, so zbrali na tem važnem mestu. Rusi se nahajajo na poti proti Svidniku, 21 milj od Kovela, in zadnje dneve se je Nemcem posrečilo, da so začasno ustavili rusko ofenzivo. Tuce se je Nemcem posrečilo celo potisniti Ruse nazaj za 3 do 6 milj, toda najnovija poročila potrjujejo, da so Rusi zopet dobili zgubljene točke.

V četrtek, 29. junija se vrši redna mesečna seja Slovenske Narodne Čitalnice. Radi važnih zadov je dolžnost vsakega čitalničarja, da se udeleži. — 17 avtomobilistov je ob sodil sodnik Phillips v torsk na mestni sodniji od \$5 do \$10 kazni, ker so prehitro vozili. — Pogreb Albin Karlingerja se vrši v četrtek, 29. junija zutraj iz hrvatske cerkve na 40. cesti.

V četrtek in petek se preselijo mestni uradi v novo mestno hišo ob jezeru na 6. cesti. Selitev bo veljala \$2000. Mnoho starega pohištva bo prodanega onemu, ki bo največ ponudil. — Napadi na milade deklice v parkih se množe. V Gordon parku je bila v pondeljek zvečer napadena desetletna deklica Thompson, ko je stopila v tolet, ki se nahaja v parku. Zločinec jo je zgrabil, toda posrečilo se je deklici pobegniti. Kričala je silno na pomoci, in kakih 200 oseb v parku je pricelo loviti zločinca z več policisti, pa se mu je posrečilo pobegniti V Hillview parku je bila napadena 9 letna Irene Cavanaugh, ki je pa tudi utekla.

— Joseph Joseph je vložil tožbo na Common Pleas sodniji za ločitev zakona. Mr. Joseph Joseph — da tako je njegovino — pravi, da živi njegova žena na Ogrskem, in klub petletnim prošnjom ni hotela priti k njemu v to zlato deželo. Zato pa se bo sedaj ločil od nje in vzel drugo zakonsko polovicico, ki bo rada živel z njim.

— Mestno komisija, ki je bila imenovana, da pomaga družinam onih vojakov, ki odidejo na meksikansko mejo, je v torsk naprosila clevelandske tovarnarje, naj kaj darujejo za zaostale družine. Ti tovarnarji so naredili tekton vojne mnogo in mnogo milijonov dobitka in lahko kaj plačajo za podporo, potrebine družine. V torsk se je nabralo vsega skupaj le \$1000. Vsak miličar, ki odide na meksikansko mejo, dobi s seboj eno sv. pismo, kakov se je izjavil major Houts. Združene cerkve so podarile te knjige. Če bo kaj pomagalo, bodoemo videti.

— Ker se ne oglasi dovolj novincev za narodno gardo, je vojaška oblast v Columbusu dočila novo starost za one, ki bi radi pristopili. 16 letni fantiči se sedaj takško vpisajo med vojake, toda morajo imeti dovoljenje od starišev, dočim onim, ki so nad 18 let stari, ni treba dovoljenja starišev.

— "Cas" je edini slovenski mesečnik v Ameriki za podk in izobražbo. Naročite se na ta 800 Nemcov in petnajst strojev zvezanimi listi.

Nemški zarotniki

Uradniki nemškega konzulata so pripravili dinarnit, da napadejo Canado. Protameriško delo Nemcov.

New York, 27. junija. Tu se vrši senzacionalna sodniška razprava proti Hans Tauscherju, bivšemu nemškemu častniku radi zarote proti Zjednotenim državam. Gre se za načrt Nemcov, da bi z vojaško silo udrli iz Ameriko v Canado in da bi s dinamitom podrli vse mostove in železniške zveze ob meji Canade in Amerike. Zarote so bili udeležni sledči uradniki nemškega konzulata: Von der Goltz, von Igel in neki Wolf. Tauscher je pričal na zatočeni klopi pred sodnino, da je nemški poslanek Bernstorff odsvetoval, da bi ameriški Nemci udrli v Canado z oboroženo močjo.

Nemci so nameravali strahovlado.

Kapitan Franz von Papen, katerega so Zjed. države spodile iz Amerike, je izdelal načrt, po katerem bi se spustil v zrak vse kanadske žitnice, mostovi, kanali, železniške postaje in druge važne točke ob meji. S tem so nameravali povzročiti paniko med Canadčani, uniciti moralno kanadske čete in ustaviti pošiljanje municije v Evropo. Nemški konzularji ataše, von Papen, je imel načrt, da preskrbi dovolj dinamita, da se spusti v zrak vse važnejše točke ob kanadski meji. Ameriška vlada ima še več nemških in avstrijskih konzulov na črni listi, katere ostro opazuje radi njih proti ameriškega postopanja.

Rumunci zbirajo armado.

Berlin, 27. junija. Rusi ponovno napadajo nemške čete pri Lievka ob Stokhod reki. Rusi imajo neizcrpljive rezerve moštva, in ko tisoč odnehaajo od boja, pridejo na bojišče nove rezerve. Rusi imajo orožja in moštva kot ga še nikdar prej niso imeli, in v ruskih armadnih krogih se splošno govorja da bo Varšava ponovno padla.

— Rumunci zbirajo armado.

Berlin, 27. junija. Tu se računa, da bodoje ruski uspehi imeli velik političen upliv v Rumuniji. Poroča se, da je Rumunija mobilizirala že četrti armadni zbor napram ruski meji. Toda Rusi se menda zanašajo na svoje brezstevilne rezerve, katerih menda ne bo nikdar konča. General Hindenburg se je zbudil iz svojega zimskega ležišča in je pričel napadati Ruse, toda brez uspeha.

Vojška konferenca.

Iz Krakova se poroča, da je ruski car zbral na posebno vojaško konferenco vse ruske posluječe generale od Rige do južne Bukovine. Ukrepal se je o nadaljnjih ruskih načrtih.

200.000 Nemcov prestavljenih.

Petrograd, 27. junija. Nemci so dosegli premestili iz vseh front in od poslali iz notranjsosti Nemčije novih rezerv v številu 200.000 mož. Mnogo nemških regimentov, ki so bili do sedaj na Ruskem v službi, je odšlo na fronto pred Verdun, dočim so verduški vojaki priseli na rusko fronto.

— 2 avstrijski ladiji potopljeni.

Rim, 28. junija. V luki pristanšča Drač ste bil torpedirani dve avstrijski ladiji napoljeni z vojaštvom. Neka laška torpedovka je opravila delo. En avstrijski transport je imel 5000 ton, drugi pa 3000. Na krovu oba ladij se je nahajalo mnogo streličev.

Avstrijci se umikajo na Tirolskem.

Rim, 27. junija. Avstrijci se umikajo na 20 milj dolgi fronti. Avstrijska ofenziva je po polnom prenehal.

— "Cas" je edini slovenski mesečnik v Ameriki za podk in izobražbo. Naročite se na ta 800 Nemcov in petnajst strojev zvezanimi listi.

Predsednik odlaša z vojno.

Meksikanci so pripravljeni.

PREDSEDNIK WILSON ČAKA ODGOVORA MEKSICKEGA PREDSEDNIKA CARRANZE, PREDNO ODPOŠLJE ARMADO V NOTRANJOST MEKSIKE.

Washington, 27. junija. Sem razniku isto tako velike zgube kot so jih sami trpeli.

Nov polk črnec.

New York, 27. junija. Med newyorskimi črnimi vlada tako navdušenje za milicijo, da so tekmo dveh dnjih nabrali en cel polk novincev za Meksiko, in sicer radi poročila iz Meksika, da je bil ro. kavaleristički polk vojašta. Zjed. držav, kjer služijo črni napaden od Meksikancev zahrbitno.

Nečejo izročiti ujetnike.

Mexico City, 27. junija. Vsi uradniki meksikanske vlade so se danes izjavili, da se je general Carranza odločil, da ne bo spustil onih sedemnajst ameriških vojakov, kateri so bili ujeti v bitki pri Carrizalu. "Ce misli Amerika, da bo mir nastal raditev, da mi spustimo ameriške ujetnike, tedaj naj se pripravi na vojno," je dejal general Carranza.

12.000 miliciarjev proti meji.

New York, 27. junija. Newyorska narodna garda je pripravljena za odhod na mejo. Južni odide 12.000 miliciarjev.

Meksikanci napadejo Texas?

El Paso, 27. junija. General Funston je doznał iz dobro počutnih virov, da nameravajo Meksikanci v slučaju razglasitve vojske med Ameriko in Meksiko napasti najprvo Texas. Več tisoč dobro izvezbanih meksikanskih čet se mudi že dalj časa ob teksanski meji.

Plini in bombe.

Philadelphia, 27. junija. Tu se izdelujejo plinove, zazigalne in zračne bombe za vojašto. Zjed. države in sicer z vso naglico. Posebne prekušnje se ponavljajo že ves teden glede nove vrste bomb.

Meksikanci bežijo v Ameriko.

El Paso, 27. junija. Tekom zadnjih 14 dnevih je pribegalo nad 2000 Meksikancev iz Meksika na ameriška tla. Strije Sam pa tudi sprejema vse Meksikance gostoljubno. Ti Meksikanci se bojijo lastnih rojakov kot pa Amerikancev. Izjavili so se, da je položaj v Meksiku neznen in da je pričakovati splošne lakote, ako se vojska začne.

zo bolnišnic pripravljenih.

New York, 27. junija. Ameriški Rudeči Križ v naglici pripravlja dvajset bolnišnic za ranjene vojake v slučaju spopada med Meksiko in Ameriko. \$1.100.000 ima Rudeči Križ na razpolago za prvo silo. Skoraj po vseh večjih mestih južnih držav se pripravljajo za sprejem ranjencev.

Vojska je neizogibna.

Predsednik Wilson je poklical v torsk k sebi predsednike snemati in poslanski vojaških odborov in se je napram njim izjavil, da edina pot, ki prestopa Ameriki v meksikanski krizi, je napoved vojne. Meksikanci so brez povoda in zavratno napadli ameriške čete v Meksiku.

Roosevelt v vojno.

New York, 27. junija. Kakor hitro pokliče predsednik Wilson prostovoljce, toda bo imel Roosevelt pripravljeno celo divizijo prostovoljev. Imenovan bo najbrž major generalom in bo sam vodil divizijo.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko -	\$2.50	Za Clev'd. po pošti \$3.00
Za Evropo -	\$3.50	Posamezna številka - 30

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandsko Ameriko", 6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (—) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3d, 1879.

No. 76. Wed. June, 28. 1916.

Vidov dan 1389 – 1916.

Napisal dr. Niko Županič, član Jugoslovenskega Odbora v Londonu.

Potocima vrela krvca jurnu Ogrenzne konji dō stremena, i junaci do svilena pasa.

Srbска narodna pesem.

Tega leta ne more Srbija prirediti tožne slovesnosti jujo Srbi to katastrofo tudi "Vidov dan" (1389) spomih. Imenujejo jo tudi na Kosovem polju. Mučenica kratko "Kosovo" zaznamuje Srbija je danes mrtva in ovita s tem ob enem mesto na katerikravo haljo s trnjevem venem se je dovršila operetja v tem na glavi pričakuje v grobu tragediji srbskega naroda vstajenja. Se malo časa in nje kjer ga je dosegla zla usoda. na duša se vrne z višin, da "Kosovo" vzbuja v Srbiji v oživljena in prerojena pohiti z istem času i spomin na sijski zastavo Jugoslavije do Zagreba starega cesarstva in na teme in Ljubljane ter jo zasadni, na vrhu snežnega Triglava. To leto zastopa mrtvo Srbijo pri žalni kosovski slavnosti silna in ponosa Anglija, ki je v času te vojne spoznala vrednost svoje male ali junaške in do smrti zveste zaveznice. (Poglavar anglikanske cerkve, lord-vladika Kanterberijski je naredil, da se priredi 28. junija v vseh cerkvah na Angleškem requiem za posmrtni obred) za padle srbske junake in da se v propovednih očrtih važnost Vidov-dana za celo kristijanstvo. V glavni londonski cerkvi bo celebriral requiem sam episkop mesta Londona. Po ljudskih srednjih šolah bodo učitelji govorili mladini o pomenu bitke, a po ulicah bodo dame prodajale žareče ložurovo cvetje v korist srbskega rdečega križa. Angleški prijatelji Jugoslovanov, kakor R. W. Seton Watson, Sir Artur Evans, lord Cecil, H. W. Steed, Sir Th. Jackson, g. M. Trevelyan, A. Sted, Crawford Price itd. bodo govorili o katastrofi Srbije kakor o njem vstajenju. Po celi Angliji se bodo v sredo i glasovi ljudij i zvonovi cerkva združili v en sam lep akord: Jugoslovani sursum corda!

Trgovska cesta, ki vodi v regionalni smeri iz Bosne skozi bivši novo pašarski sandžak v Pristino in Skoplje, križa se na Kosovem Polju s cesto, ki prihaja od Skadra na Bojan skozi Prizren do mesta Pristina vstvarjača vez no trnost srb. Balkana z modro Adrijo. S tem je označen obenem i zemljepisni položaj Kosovega polja med Šar – planino na jugu in novopazarško Rogozno na severu kakor tudi njegova trgovska prometna ter strategijska važnost. Osvaljati ki je vše zadobil Macedonijo a hotel dobiti v svoje roke tudi Herceg-Bosno, je moral poprej zadobiti Kosovo polje. Ker pa na drugi predstavlja staro Raška (sandžak Novi Pazar) z okolnimi predeli centralni del srbske zemlje, ker označi srečo srbstva in krisalizacijsko točko njene politične moći, postane razumljivo, zakaj je moralno postati Kosovo polje krvavo bojišče najprej med Srbji in Bizantinci ter pozneje med Srbji in Turki.

Srbска zgodovina našteva centralni dogodek v zgodovinskih pet bitk na Kosovem polju, ali najglobiče se je vtič je zato tudi razumljivo, da je Jugoslovenski Odbor v Londonu spomladi 1916 proglašil Vidov dan kot narodni praznik koledarju (1389 leta) odločilna bitka med Srbji in Turki. Srbom je ostala v žalostki željo kot eden ter isti nam spomin, ker ona pomeni rod trojnega imena biti osvojeno narodnemu sporočilu zlom bojeni avstro-ogrškega jarma srbskega cesarstva in pad v ter zgraditi skupno demokrat-

sko državo. Tako bomo — obljubila, sreča junaska — po dokončani vojni priejali requiem za padle kosovske junake ne samo v Belgradu in Bitolu ka, kar dosedaj, ampak tudi v Skadru, Sarajevo, Reki, Gorici, Celovcu, Ljubljani, Zagrebu, Pečuhu, Subotici in Temišvaru, koder povsod živi danes naš narod in vzdihuje pod tiranijo Nemcov in Madjarov.

Toliko kot avod k članku, ki naj v kratkem razjasni zgodovinsko ozadje ter zgodovinsko osnovo narodnega sporocila v pesmih o bitki na Kosovem polju (1389 leta).

Srbom ali Srbo-Hrvatom svet ne posvečuje toliko zanimanja, kolikor ga bi zasluzil tamen po svojih delih v preteklosti in sedanosti. Danes štejejo Srbo-Hrvati okroglo 10.000.000 duš, kar znači, da so večji in mnogobrojnejši narod nego npr. Grki, Bolgari, Madžari, Čehi, Danci, Švedi, Norvedi, Holandci, Portugalcji. Čudno je, da Evropa nekaterim teh manjših narodov poklanja več zanimanja nego Srbom! Da, tako je, to si je treba obrazložiti. Nastopi vprašanje, zakaj? Dalj morda zaradi tega, ker so drugi narodi po rodu in krvji bolj sposobni za napredovanje v prosveti ali kako pravzaprav? Ne, stvar ne stoje nikako takoj: kajti iz obrojne klasične narodne srbske pesmi Mektrovičeve skulpture, kaor tudi patrijarhalna, moralna, ki se živi pri srbskih zadružah, in vodi srbsko armando poslednja tri leta od zmage do zmage, dokazuje, da je mogoče Jugoslovane primerjati samo s starimi Grki herojske dobe. Če se je Goethe čudil lepoti srbskih narodnih pesmi, če je Nemec Grimm svetoval Evropi, naj se uči srbski zarađi srbske narodne pesmi, pomejni to, da spijo v srbskem narodu velike duševne sile, samo se niso mogle še do danes razviti. Skozi stoletja so bili časi neugodni za razvoj potencialnih močij in Srb so se moralno boriti za najprimitivnejše potrebe življenja, da z golo življenje, med tem, ko so drugi evropski narodi na zapadnem severu mirno živel. Kulturno življenje Srbov bilo je s prihodom Turkov v bitki na Kosovem polju (1389) katastrofalno prekinjeno in potlačeno. Narod se je moral vrniti v herojsko primitivnost vsled neprestanih borb s krvoljčnimi Turki, namesto da nadaljuječe začetke višje kulture in civilizacije ter doživljeni renesanco kakor evropski zapad.

Ali pogledamo v srbski zgodovini samo eno generacijo načaj pred kosovsko bitko, vidimo, da se je tedaj nahajala srbska monarhija Nemanjićev na vrhuncu politične moči in kulturnega razvoja. Na prestolu je sedel car Štefan Dušan "Silni" (1331–1355), ki ni bil le po imenu ampak v istini car Srbov, Grkov in Arbanasov. Leta 1346 dal se je v Skoplju kronati za carja potem ko je ustanoval samostojno srbsko-pravoslavno cerkev in srbski patrijarhat v Peči. Njegova država je dosegala do reke Meste v Trakiji do sinje Adrije, tako da je bil Epir srbski in da je plapolata srbska zastava tudi v Avloni, Kanini in Draču. Na severu je bila meja države Dunava in Sava, na jugu pa Egejsko (Belo) morje. V njegovem času je bila centralizacija in vladarska avtoriteta zelo velika in separatične težnje v državi podrejene so bile občim koristim, kar se je tudi s tem pospeševalo, da je Dušan medro ščitil običaje in zakone svojih podložnikov ter si tako pridobil zvestobo svojih narodov. V svoji politiki glede kulture se je Dušan odlikoval posebno s tem, da je uvaževal velirozpozved svojih katoliških podanikov. On je živel v prijateljskih razmerah s papežem Inocencem IV., ki je poln zle službe spoznal turško nevarnost in ga tudi sporočuje. In svój govor je London nadaljeval sledete: "Vsa zadeva je odvisna od predsednika. Zbornica poslanecv in senatorjev je kakor prst v njegovi roki. Apelirajte na predsednika, kajti v besednjaku imamo mnogo besed. Najmanj 100.000 jih je. Dosedaj je pred-

Bizanca, si je nakopal mržnjo grškega patrijarhata ki je izrekel prokletstvo nad njegovo glavo.

Tedanje kulturno delovanje Srbov najlepše slika "Zakonik blagovernega cara Štefana", ki je bil leta 1349 slovensko objavljen in ki daje carju Dušanu pravo, da se ga more štetiti med najodličnejše vladarje njegove dobe.

V tem zakoniku so opisani starodavni običaji, zakoni in običajno pravo, ali pod plivom bizantinskega zakonodajstva.

Bizanc je namreč zelo vplival na celokupno prosvetno cerkveno vojno in državotvorno življenje v srbski monarhiji ne samo v Dušanovem času nego v veličini vladanja Nemanjićev. Treba je pač pripisati prirodnemu nadarjenosti in zmožnosti prilagodenja srbskega naroda, da je njegova srednjeveška kultura dosegla svoj vrh v dneh Štefana Nemanje (1200) in njegovega predsednjega potomca carja Dušana. Ohranili so se razni spomeniki iz te slavne dobe. V prvi vrsti je treba navesti spomenike srbske cerkvene arhitekture in slikarstva iz srednjega veka. Narodni umotvori se odlikujejo po svojih etičnih in estetičnih vrednotah in so biser v narodni poeziji celega sveta. Kar se tiče literature, je bila Srbija v času Nemanjićev središče jugoslovenskega književnega delovanja na Balkanu, ki se je prej negovala v Bolgariji do njenega pada pod Bizance (1018).

(Konec prihodnjic.)

Socijalisti in meksikansko vprašanje.

Pretečeni teden je zborovalo v New Yorku v Carnegie dvorani 3500 socijalistov. Govorilo se je o Meksiku, o predsedniku Wilsonu in Carranziju. Govorili so najbolj znani socijalistični govorniki kot so Morris Hillquit, A. L. Benson socijalistični kandidat za predsednika in socijalistični kongresman London. Kadar se je omenilo ime predsednika Wilsona, so poslušalci ploskali, in kadar se je omenilo ime Carranza so načoči istotako ploskali. Glavni temelj zborovanja pa je bil izražen v besedah, katere je spregovoril socijalistični pisatelj in govornik Morris Hillquit, ki je dejal:

"Če bi Meksikanci prekorčili našo mejo in lovili bandite, ki so izropali Meksiko, bi se meksikanska armada ne ustavljala prej, dokler ne bi dosegla na Wall Street v New Yorku."

Ime Carranza je izvalo mnogo ploskanja in odobravanja.

Pri zborovanju so govorniki

nasičili Carranzo kot moža, ki

je pripravljen pomagati Meksiku

da se osvobodi in postavi na

zdravo podlogo.

Ko je Mr. Benson povedal, da je njegovo prepričanje, da bi predsednik Wilson odpoklical ameriške čete iz Meksika, če si ne bi s tem zadal silen smrtni udarec v politiki, pa je vstal socijalistični kongresman London in izjavil:

"Jaz nikakor nisem prepričan, da se predsednik Wilson igra s politiko, kar se tiče vojne in Meksiku. Jaz imam preverjeno spoštovanje do predsednika in se poštevam za predsednika v njegovem razumu. Predsednik Wilson nikakor ni za vojno z Meksikom, kajti ako se on zaplete v vojno z Meksikom, ne more biti mirovni posredovalec v Evropi. In predsednik dobro ve, da će stopi letos jeseni pred volivce in jim pove da je on preprečil vojno z Meksikom, da bo dosegel največje zaupanje naroda."

Tako je govoril socijalistični kongresman London, ki pozna predsednika Wilsona osebno in ga tudi sporočuje. In sicer je v njegovi roki. Apelirajte na predsednika, kajti v besednjaku imamo mnogo besed. Najmanj 100.000 jih je. Dosedaj je pred-

sednik še vedno našel pot, da se je umaknil sitnostim. Predsednik Wilson se je znan umakniti krizi ko je bila Lusitanija potopljena, in tedaj je zgubilo več ljudi svoje življenje kot pa pri napadu meksikanskih banditov na mesto Columbus. Nikakor ni prepozno, da se prepreči vojna z Meksikom. Mi hočemo vedeti, zakaj naj ameriški fant prebode srce meksikan-

skoga fanta, katerega nikakor ne sovaži.

"Jaz sem prepričan da so predsednikov nameni popoloma mirni. Oglasite se in dajte mu vedeti, da stojite z njim da ga podpirate pri njegovi namesti, da reši našo deželo zločestevne vojske. (Wick war). Kakšno glorio našo dosegemo, če nabijemo krvave narod! Ali boste vi mogoče ponosni na to? Dajte, da predsednik sliši vaš glas, in ta glas naj bo močan dovolj, da bo uslušan!"

Predsednik socijalističnega zborovanja je bil Algermon Lee, od socijalistične znanstvene šole. Rekel je: "Zjednjene

države so danes skoraj v istem položaju kot je bila Evropa pred triindvajsetimi meseci. In videli bodemo če se je ameriški narod kaj učil tekem teh mesecev, in če bo storil to, česar evropski narodi niso hoteli storiti julija meseca 1914. Močno je, da mi socijalisti ne more preprečiti vojne, toda mi vsaj lahko rečemo, da so naše roke čiste!"

Morris Hillquit se je izjavil, da je zborovanje socijalistov in slava klici Carranza mogoče nepatriotično. "Toda", je dejal Hillquit, "tu je več patriotizma kot v vseh 'preparedness' parada, ki so se obdržale v Zjed. državah. Patriotizem" je dejal Hillquit, "je nekaj blazen pleš dervisev okoli ameriške zastave. (?) Pravi patriotizem je v svečanem, silnem svarilu proti nameravani narodni sramoti. Jaz pravim, da ekspedicija ameriških čet v Meksiku je bila v nasprotju z mednarodnimi postavami. To da začakajo smo to storili? Mi smo naredili, ker je bila Meksiko

slaba, naša država je pa močna. Če pride do vojne, teda to ne bo vojna meksikanskega naroda proti ameriškemu, ampak vojna ameriških kapitalistov proti meksikanskim."

Po zborovanju se je poslala Wilsonu sledeča resolucija: "Mi obžalujemo zagovornike posredovanja v Meksiku kot najhujše sovražnike ameriškega ljudstva in kot izdajalec najbolj plemenitih ameriških tradicij."

Mi prosimo predsednika, da se obrne od hujščev, predno je prepozna. Da prinese na dan kaznje, ki hujšča na dan, da odpokliče ameriško armado iz Meksika in jo rabi samo na meji za dvojen namen: proti meksikanskim in ameriškim banditom. In če je kak nesporazum med Meksikom in Ameriko, svetujemo, naj se nasprotja razpravlja po posebnem posredovalnem odoru raje kot da bi se deželo zapletlo v vojno.

NEBO

CORK TIP CIGARETTES

Tisoči kade NEBO ZAKAJ?

Tobak-najboljši
Sestava-izvrstna
Kajenje-hladno
Okus-poln
Duh-izhoren
Izdelek-popoln

PRODAJA SE POVOD

Kuponi v vsaki škatljici
veljajo za denar ali
za krasna darila

Pišite po katalog daril

NEBO DEPARTMENT
95 First St., Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co. Inc.

Established 1760

Ace Eight-day Alarm Clock 275 whole coupons

Novi model strojepis

15. OLIVER

The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trgu. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Britiski gum

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Inkorpor. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNICK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMO KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1052 EAST 62nd ST.
BLAGAJNIK: JERNEJ KNAUS, 1052 EAST 62nd STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODEBORNIKI:

Frank M. JAKSIC, 1903 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonita ave.
Frank ZORIC, 5909 Prusser ave. Frank CERNIE, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1061 Addison Rd.

Anton OSMIR, 1158 E. 61st St.

Seje vrhovnega odbora se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.

Pisarna vrhovnega urada dne 052 E. 62nd St. drugo nadstropje, zdaj Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Amerikanci napadejo Juarez.

El Paso, 22. junija. Infanterija, kavalerija in artillerija se koncentriра v tem mestu ob reki Rio Grande, pripravljena je vsak trenutek zasesiti meksikansko mesto Juarez, ki leži na drugi strani vode. Med ameriškimi vojaki prevladuje mnenje, da će so Meksikanci v resnicu zahrbno napadli ameriške vojake, da bo predsednik Wilson nemudoma šel pred konгрес in zahteval proglašitev vojne.

Barbarski Meksikanci.

Neuradna poročila, ki so do spelja v El Paso, naznavajo, da so meksikanske vojske oblasti že obesile onih 17 Amerikancev, ki so bili vjeti v bitki pri Carrizalu. Nadalje se naznanja iz jako verjetnih virov, da so bili Amerikanci spenjani, pa tudi, da so jim Meksikanci poslali mirovnega poslanca, toda kakor hitro so se Amerikanci premaknili iz mesta, so jih Meksikanci izza grmovja napolnili.

NEMŠCINA NA BOLGAR. SKEM.

Dosedaj je vladala na Bolgarskem kot mednarodni jezik izključno francoščina in vlaža izdaje še danes svoj francosko pisani oficijozni list "L' Echo de Bulgarie". Bolgarski mero-dajni krogi pa se resno bavijo z načrtom, odpraviti francoščino iz šol, trgovin in drugih podjetij ter jo nadomestiti z nemščino. V vseh bolgarskih mestih se ustanavljajo posebni kurzi za učenje nemščine in v bolgarskih listih je videti mnogo nemških inseratov.

V STRELSKEM JARKU JE POSTAL ŠKOF.

Kakor znano, morajo duhovniki na Francoskem ravno tako pod orožje in na bojišče, kakor drugi ljudje. Mnogo francoskih vojakov in kapljanov se prav hrabro bori v strelnih jarkih. Eden izmed njih, župnik de Lobella, sedaj narednik, je bil kakor poroča "Nowa Reforma" od papeža imenovan za škofa v Gapu. Novi škof je postal svojim dijemanom prvo pastirsko pismo iz strelnega jarka, poudarjajoč, da rad in z veseljem izpoljuje svojo vojaško dolžnost, ki je teh ljudi časih najvažnejša in na večja za vsakega pravega patriota. Novi škof ostane še tako dolgo narednik, dokler mu vojaška uprava z ozrom na njegovo dostojanstvo ne dovoli dopusta, da bo mogel prevzeti vodstvo svoje škofije.

LJUBICO JE UMORIL.

Pesek 32. pešpolka Rudolf Ballak je imel že daje časa znanje z neko Heleno Lehner v Palotaujaku na Ogrskem. Pred nekaj dnevi mu je delke sporočilo, da se poroči z drugim, če pri vojaku se tako ne ve, kajti letos Nemci nikakor ne će se vrne iz vojn in če bo morejo poslati mnogo vojaščin. Drži po vojni preživljati rodino. Rudolfa Bellaka je to dec Černovic mora imeti silen sporocilo njegove ljubice tako uplijiv na Romunijo in Balkan.

ske države. Naši prvi udarci so bili jako uspešni, toda to je le začetek našega kampanje za polje. Dasi bodojo Nemci imeli morda male uspehe, predno bodojo konečno poraženi pa bodo nadaljevali vojno proti njim brez odmora. In z veliko nado gledamo na ofenzivo vseh naših zaveznikov.

IZVIR BOLEZNI.

Pet in devetdeset procentov vseh bolezni ima svoj izvor v prebavljalem sistemu, pravi profesor Charcot. Iz teh kratkih besed slavnega zdravnika lahko spoznamo, kako važno je, da imamo prebavljalne dele v dobrem redu. Torej, kakor hitro opazite kak nerad pri vašem apetitu ali v moči, poskusite Trinerjevo ameriško grena vino. Sčisti vaše prebavljalne organe hitro in varno, odstrani vso nečistost iz vašega telesa, vam povrne apetit, pomaga prebaviti in ustvari novo energijo. V želodčnih, jetrnih in v boleznih prebavljalnih organov, im vselej dober učinek, ker prinese pomoč. Cena \$1.00. Po lekarnah. Jos. Triner, Kemist, 1333-39 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

* * *

Če so mišice okorele radi trdega dela ali revmatizma, najprvo namažite s flanelo na boleči del, potem pa drgnite s Trinervijevim linimentom v kožo. Cena 25 in 50c, po lekarnah, po pošti 35 in 60 centov.

PIKNIK!

katerega priredi dr. Lunder-Adamič dne 9. julija na prostorih L. Recharje v Euclid, O. Ta piknik bo vsestransko zanimiv v zabavi. Vršile se bodo vsakovrstne dirke, uprizarjalni žalivi nastopi domačih humoristov. Tudi znani Charles Chaplin nam je zagotovil svojo udeležbo. Licitirala se bo družina imenitnega rodu, no pa naj bude sami videli. Da doba vaše noge lahke, urne in poskočne, bo skrbel g. Butala. Izžrebal se bo krasen glasovir vreden \$250. Kdor ima kupljene tikete naj jih skrbno spravi in prinese s seboj na veselico. Stvar je važna. Za to lahko dobiti glasovir, katerega lahko na mestu prodare za \$150 v gotovini. Če se udeležite te veselice, bo morda vaša srčea. (80) Dr. Lunder-Adamič.

Fantje se sprejmejo na hrano in stanovanje. 5332 Homer ave.

Dva poštena fanta se sprejmejo na čedno stanovanje. Vprašajte na 1441 E. 53rd St. v drugem nadstropju. (81)

Proda se čedpa hiša, dva lota in ena krava. Cena skupaj le \$1.500. Lepa domačija. Vprašajte na 1940 Keewanee ave. Euclid, O. Naprodaj tudi pet lotov.

Naprodaj je krojačica na 43-cesti. Dober prostor za 5-cestev, vedno dovolj dela. Naprodaj je, da se nekomur srce ohladi. (77)

Išče se fant za razvažanje grocerije. Dobro in stalno delo. 4702 St. Clair ave. (78)

POZOR!

Cjenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da budem otvoril novo slovensko trgovino z grocerijo. Imel budem vedno sveže dobro blago po nizkih cenah. Za obilen obisk se priporočam. (77)

JOHN VIDMAR,
4702 St. Clair ave.

Dobra perica, ki zna dobro prati in likati, in da vzame perilo na dom, naj se oglaši pri Beno Leustig, 6424 St. Clair ave. (78)

NAZNANILO.

Vsem članom dr. Slovenec, št. n. SDZ se naznanjam, da je društvo sklenilo na svoji redni mesečni seji dne 4. junija, da se vrši seja prihodne tri meseca točno ob 1. uri popoldne. Nadalje se naznanja, da bo tajnik pobiral asesment v nedeljo 2. julija že ob 12. uri in do 2. popoldne, zato se prosi člane, da to upoštevajo. (77)

Z bratskim pozdravom (77)
Frank Zorich, tajnik.

Odda se soba brez hrane za enega fanta. 1447 E. 51. (77)

Slovensko telovadno društvo JUGOSLOVANSKI SOKOL

priredi dne 2. julija t. l. svoj veliki Sokolski Zlet, katerega se udeležijo vsa druga slovenska sokolska društva, in sicer na prostorih Jos. Kastelica, Ohio, stop 126½. Prodaja se na drobno in debelo. Svoji k svojim!

Vsa slovenska sokolska društva so obljubila sledovanje. Dolžnost vseh Slovencev je torej obiskati ta zlet, ki bo gotovo največji in najpomembnejši, katerega smo še kdaj videli med Slovenci. Nastop telovadcev, članstva, naraščaja in govorov bo gotovo izjemno, in bo prekašal vse druge. Raznoveska društva so obljubila sledovati. Celi dan bo svirala izvrstna lorainska godba. (78)

Odbor.

POZOR!

Pri nas se izdelujejo oblike po najnovnejših modah. Popravila točno in zanesljivo. Nizke cene. Priporočamo se za obila naročila. (79)

FRANK SCHUSTER,
5355 St. Clair ave.

POZOR, LORAIN, O.

Vsem Slovencem v Lorainu naznanjam, da je

MR. LOUIS BALANT,

1633 E. 31st St. naš polnomočni zastopnik za Lorain, O. pooblaščen sprejeti naročino, tiskovine in oglase v sprejemati plačilo za to. Priporočamo ga rojakom kot poštenega in zvestega zastopnika.

Uprava "Clev. Amerike."

ZBOJ JSAJTE ZDRAVJE.

Komisija v Clevelandu, O. se izjavila v poročilu, da zdravi zobje pomnožijo duševno zmožnost pri šolskih otrocih od 50 do 100 odstotkov nad onimi, ki imajo slabe zobe. Izkušnje so pokazale, da osebe, ki preživajo hrano popolnoma, imajo veliko več moči v stalnosti kot oni, ki ne preživajo hrane.

Zboljšajte duševno moč vaših otrok in sami sebi ter pridevete v naš zobozdravilni urad. Mi preiščemo vaše zobe za stvar ne uredi. (Wed-June 30)

F. J. KENNEDY,
urad 5402 Superior ave.
vogal E. 55. ceste.

Uradne ure od 9. do 5.30. V pondeljkih, četrtkih in sobotah. Vse delo jamčeno.

DELAVCI!

Delo dobitjo Slovenc. Stalno delo vse leto. \$2.50 ali več na dan. The Union Salt Co. E. 65th in Lake Shore R. R. St. Clair kara. (Wed & Fri. 6-30)

Pozor, Barberton, O.

Naznanjam cjenjenim narocnikom v Barberton, O. da je naš tamojšnji zastopnik

MR. JOHN BALANT,
436 - 1st St.

ki je popolnoma opravljen po birati naročino, oglase in tiskovine za naš list. On je pošten in se vselej lahko zaupanje obrnete na njega.

Uprava "Clev. Amerike."

NAZNANILO.

Društvo "Slovenski Dom", št. 6. SDZ priredi piknik in razvije državne zastave dne 2. julija na Recharjevih prostorih v Euclid, O. Ujedno se vabijo vsemi Slovenci in vse občinstvo, posebno pa bratska društva, da se obilno udeležijo. Za najboljšo postrežbo budem izvrstno preskrbeli. Posebnost bude na račnu pečeni janjci, enega se bo dalо živega na licitacijo. Se priporočam za obilen obisk.

(76)

Odbor.

NAZNANILO.

Tem potom se naznanja vsem članom društva Sava, št. 8/ SSPZ, da se brez izjeme vse udeležite redne mesečne seje dne 2. julija v navadnih prostorih. Ker je dnevni red zanimiv ter važne stvari za rešiti upam, da se vsa, kateremu je mar pročit društva in zvezne udeleži. Bratski pozdrav Ivan Polak, tajnik.

(77)

ZAHVALA.

Dr. Brooklyn, št. 135 SNPJ se zahvaljuje vsem društvenim rojakom iz Cleveland in okolice za ogromno udeležbo naše veselice 18. junija v So. Brooklyn, posebna hvala rojakom dr. Primoz Trubar in dr. Lipa. Odbor se vsem udeležnikom prisrčno zahvaljuje.

MLEKO

Najboljje pasteurizirano mleko, dobite pri

Frank Jerič

1166 E. 60th ST.

Prodaja se na drobno in debelo. Svoji k svojim!

Domačija v Baldwin County.

Domačija v

